

IDENTIFICACIÓ DELS SÍMPTOMES CAUSATS PEL COTONET DE SUDÀFRICA (*Delottococcus aberiae*)

RESUM

Delottococcus aberiae De Lotto (Hemiptera: *Pseudoccocidae*) es va detectar per primera vegada a Benifairó de les Valls (València) l'any 2009. Durant aquests 10 anys ha colonitzat camps de cítrics de la província de València i Castelló, i recentment s'han detectat tres focus a camps de cítrics de Catalunya. Els danys que causa aquest pseudocòccid als fruits són molt greus i impedeixen la seva comercialització. En aquesta fitxa es mostra l'insecte i els símptomes en fruit del seu atac per facilitar la seva identificació al camp.

01. Introducció

Delottococcus aberiae és una espècie originària de l'Àfrica subsahariana, regió a la que es circumscrivia la seva presència fins la recent detecció al 2009 a València. És una espècie polífaga, que també ataca cafè, guaiaba, olivera o perera. Recentment també s'ha detectat la seva presència en caqui a la província de València.

02. Morfologia i biologia

Delottococcus aberiae és molt semblant a la resta de cotonet dels cítrics, sobretot els estats immadurs. La femella adulta no té cap línia dorsal i la longitud del penúltim parell de filaments ceris és inferior a un quart de la longitud del seu cos.

Presenta varies generacions anuals que se solapen i es troba actiu a l'hivern. El màxim poblacional es produeix al juny-juliol, però el moment en què es produeixen els primers danys és abans, durant la primavera, a diferència d'altres cotonets.

Figura 1.- Individus de *D. aberiae* en diferents òrgans de l'arbre.

Figura 2.- Colònies de *D. aberiae* sota el calze del fruit.

03. Danys

Delottococcus aberiae ataca totes les espècies de cítrics. Causa la deformació de la fruita des de molt petita i la disminució del seu diàmetre, el debilitament de l'arbre per la succió de saba i l'excreció de gran quantitat de melassa. A més, presenta problemes de tipus legal en tractar-se d'un organisme de quarantena en diversos països com Estats Units o Israel.

Figura 3.- Protuberàncies als fruits produïdes pel cotonet *Delottococcus aberiae*. Tot i que s'observen a qualsevol part del fruit, són més freqüents a l'àrea peduncular.

Figura 4.- Fruits deformats com a conseqüència de l'atac de *D. aberiae*.

Figura 5.- Fruits completament deformats per l'atac de *D. aberiae*. A diferència de la resta de pseudocòccids que ataquen els cítrics, les deformacions als fruits que causa l'atac d'aquesta espècie impedeixen la seva comercialització.

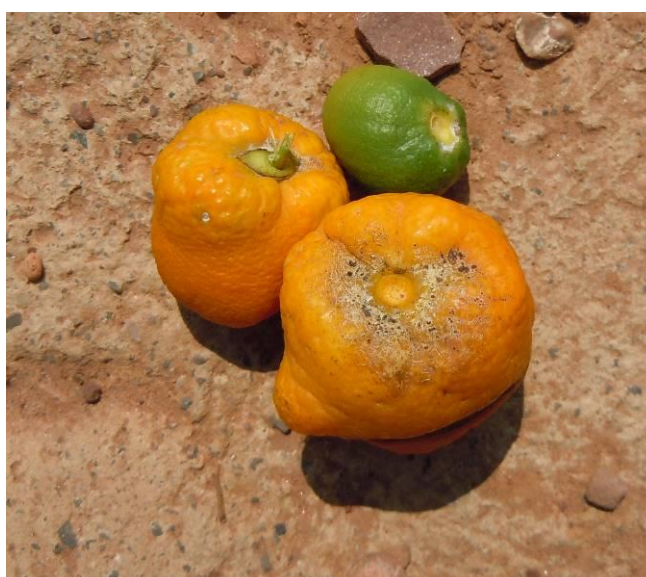
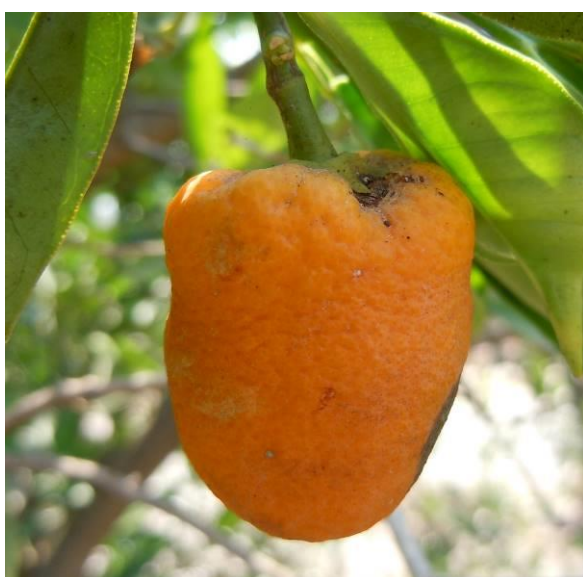

Figura 6.- Els danys es produeixen en el període que va des de la floració fins que el fruit assoleix un diàmetre de 2,5-3 cm, i són diferents segons si es tracta de taronja o mandarina. Habitualment, en les varietats de taronja del grup Navel, s'observen deformacions i protuberàncies, mentre que als mandarins també es produeix una reducció de la mida del fruit.

Figura 7.- Igual que per a la resta d'hemípters, debilita l'arbre per alimentar-se de la saba. Així mateix, produeix gran quantitat de melassa que es envaïda per negreta.

04. Control

El control natural no és satisfactori perquè no s'han trobat parasitòids autòctons eficaços, i el coccinèl·lid depredador *Cryptolaemus montrouzieri* (Fig. 8) concentra la seva activitat a partir de l'estiu, moment en què els danys ja s'han causat i faria necessari fer alliberaments al camp en primavera.

De cara al control químic, s'han de realitzar mostrejors des de caiguda de pètals fins el màxim poblacional. Es recomana mostrejar 200-400 fruits i realitzar el tractament quant arribem al 12 % de fruits ocupats per *D. aberiae*. Consultar a la pàgina web del Registre de Productes Fitosanitaris (www.mapa.gob.es) els insecticides autoritzats per a la seva utilització en cítrics.

Figura 8.- Adult i larva de *C. Montrouzieri*.

05. Bibliografia

1. Beltrà, A.; Garcia-Marí, F.; Soto, A. 2013. El cotonet de les Valls, *Delottococcus aberiae*, nueva plaga de los cítricos. Levante Agrícola (319): 348-352.
2. Pérez-Rodríguez, J.; Catalán, J.; Bru, P.; Urbaneja, A.; Tena A. 2015. Integración del control de la nueva plaga de cítricos *Delottococcus aberiae* en los programas de Gestión Integrada de Plagas. Phytoma España 270: 20-24.
3. Tena, A.; Pérez-Rodríguez, J.; Urbaneja, A. 2016. Bases para la gestión integrada del cotonet de Les Valls, *Delottococcus aberiae*. Phytoma 284: pag 82-84.

Autors: J.M. Campos, M.T. Martínez-Ferrer i J.M. Fibla
IRTA- Protecció Vegetal Sostenible
Tel: 902 789 449 – jmiguel.campos@irta.cat